

nekim mjestima u Libiji, gdje su zajedničke žene, prepoznaju djecu po sličnosti; ako je tako, neka ih prepoznaju. Što tada? Hoće li zbog toga te sinove držati svojim, odgajati ih na taj način? Drugi građani ne bi nikako vodili nikakvu brigu o njima, a <ovdje> svi jednako, kao da je svaki njihov vlastiti.

5

A to što kaže da nije lako izbjeći nepravde, ubojstva, borbe, svađe, a da je sve to bezbožno činiti očevima, a što će se dogoditi ako ih djeca ne bi poznavala – to je izlišno; nikakvi sukobi, nikakve svađe, nikakva ubojstva neće se moći događati tamo gdje se svi građani međusobno vole kao očevi, majke, braća, sinovi, a ako bi se i dogodilo nešto takvo ἀκουσίως, ne svojom voljom, to se više ne bi moglo nazvati bezbožnim, jer bi bilo počinjeno bez προαιρέσεως, bez ikakva izbora.

10

To što dodaje: »Spriječiti snošaj ljubavnicima, ali ne zabraniti ljubav«³ – dvosmisleno također pobija. Nijedan naime zakonodavac ne može zabraniti duševne osjećaje niti postići to da se ljudi ne vole, kad na to tjera narav. Zato τὸ ἐρᾶν μὴ ἐκώλυσε, nije spriječio ljubav, nego je zabranio ono što je mogao – »Da se bez reda međusobno opći ili radi bilo što drugo, niti je sveto u sretnoj državi, niti će to vladari dopustiti.« Svadbu čini posvećenom: »Svadbu ćemo zatim učiniti posvećenom koliko god budemo mogli.«, dapače: »Zakonom će biti određeni neki svečani dani na koje ćemo skupiti nevjeste i mladoženje i prinositi žrtve i pjevati himne.« – i što slijedi.

15

20

³ ἄτοπον δὲ καὶ τὸ κοινὸς ποιήσαντα τοὺς υἱοὺς, τὸ συνεῖναι μόνον ἀφελεῖν τῶν ἐρώτων, τὸ δ' ἐρᾶν μὴ κωλύσαι. ARIST. Pol. 1262a.33 – 34